

Ipsos Strategic Marketing

Izveštaj

STAV PREMA SMRTNOJ KAZNI

Pripremljeno za: Udruženje građana "Srbija protiv smrtne kazne"

Oktober 2018

SADRŽAJ

Metodologija	3
Glavni nalazi	4
Kako čitati tabele	6
Rezultati	8
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne? (<i>procenti</i>)	9
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne? (<i>procenti</i>)	10
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne? (<i>apsolutne vrednosti</i>)	11
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne? (<i>opredeljeni</i>).....	12
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne? (<i>opredeljeni</i>).....	13
Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne? - POREĐENJE između talasa (<i>u odnosu na prethodni talas</i>)	14
Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtnne kazne - POREĐENJE između talasa Baza: Ukupna ciljna populacija.....	15

METODOLOGIJA

Realizacija:	Terensko istraživanje sprovedeno u periodu od 19 – 28. 09. 2018.
Uzorački okvir:	Populacija Srbije (bez Kosmeta) 18+
Veličina uzorka:	1035 ispitanika Troetafni slučajni reprezentativni stratifikovani uzorak
Tip uzorka:	Jedinica prve etape: Teritorija biračkih mesta Jedinica druge etape: Domaćinstva (SRSWoR – slučajnim korakom) Jedinica treće etape: Ispitanici u okviru domaćinstva (Kish tablice)
Tip istraživanja:	Omnibus, terenski upitnik prosečne dužine 45 minuta
Mesta istraživanja:	67 opština iz Srbije, 127 mesnih zajednica, gradske, prigradske i seoske životne sredine
Poststratifikacija:	Po polu, godinama i regionu
Greška:	±1.45% za pojave sa incidencom od 5% ±2.86% za pojave sa incidencom od 25% ±3.31% za pojave sa incidencom od 50% (<i>marginalna greška</i>)

GLAVNI NALAZI

- **Preko polovine građana Srbije podržava smrtnu kaznu (56%), dok skoro svaki četvrti građanin ističe da u našem zakonodavstvu ne treba da postoji smrtna kazna (23%). Pored toga, svaki peti građanin je neodlučan po pitanju smrtne kazne (20%).**
 - Među građanima Srbije koji podržavaju smrtnu kaznu, nešto je više onih koji odlučno podržavaju ovakvu vrstu kaznene mere (Odlučno sam za smrtnu kaznu – 30%), u odnosu na građane koji imaju nešto umereniji stav (Više sam za smrtnu kaznu nego protiv – 26%).
 - S druge strane, među građanima Srbije koji se protive smrtnoj kazni nešto je manji procenat onih koji se odlučno protive ovakvoj vrsti kazne (10%) nego onih koji se manje odlučno protive smrtnoj kazni (13%).
- **Kada je reč o demografskim i drugim karakteristikama stanovništva, primećuju se određene razlike u stavu prema smrtnoj kazni u odnosu na starost, nivo obrazovanja, kao i region u kome građani žive.**
 - Građani koji imaju preko 60 godina se u nešto manjoj meri protive smrtnoj kazni (17%), dok se mlađi, uzrasta između 18 i 29 godina, u značajno većem procentu protive smrtnoj kazni (35%).
 - Građani sa završenom višom ili visokom školom imaju znatno negativniji stav prema pitanju smrtne kazne, u odnosu na građane sa niskim obrazovanjem. Među obrazovanim građanima Srbije se registruje značajno viši procenat građana koji ističu da su protiv smrtne kazne (35%), u odnosu na građane sa srednjim (21%), ili niskim obrazovanjem (21%).
 - Takođe, građani iz Beograda imaju negativniji stav po pitanju smrtne kazne u odnosu na građane iz ostalih regiona, a pre svega u odnosu na građane koji žive u Vojvodini (32% u Beogradu, naspam 17% u Vojvodini).
 - Karakteristike kao što su pol, godine, tip naselja u kom građani žive nisu sistematski povezane sa podrškom ili protivljenjem smrtnoj kazni.
- **Stiče se utisak da je politička opredeljenost donekle povezana sa stavom građana po pitanju smrtne kazne. Naime, kod onih koji su na prethodnim Parlamentarnim izborima glasali za listu Socijalistička partija Srbije – Jedinствена Srbija i Radikalnu stranku, kao i kod glasača Demokratske stranke i pokreta „Dosta je bilo“, registruje nešto drugačiji stav u odnosu na prosek.**
 - Blizu četiri petine građana koji su naveli da su ranije glasali za Srpsku radikalnu stranku ili koaliciju SPS-JS navodi da se zalaže za uvođenje smrtne kazne (77-79%). Upadljivo je da tri od pet glasača SRS ističe da je odlučno za uvođene ove vrste kazne (59%), dok oko petine navodi da je više za smrtnu kaznu nego protiv (18%).
 - Nasuprot tome, kod glasača DS liste i pokreta „Dosta je bilo“ registruje značajno veći procenat onih koji se protive smrtnoj kazni - oko dve petine navelo je da je protiv uvođenja smrtne kazne u naše krivično zakonodavstvo (43-41%).

- Takođe, građani koji su neodlučni/neopredeljeni po pitanju potencijalnog glasanja na narednim izborima češće su protiv uvođenja smrtne kazne (31%)
- **Poredeći rezultate ovog talasa istraživanja sa prethodnim talasom (septembar 2017. godine), može se uočiti da razlika gotovo nema. Primetna je slaba tendencija porasta podrške smrtnoj kazni (54% u septembru 2017. godine, naspram 56% u septembru 2018. godine), na račun smanjenja procenta neodlučnih građana (21.6% u septembru 2017. godine, naspram 20% u septembru 2018. godine) i onih koji se protive uvođenju smrtne kazne (24.4% u septembru 2018. godine, naspram 23% u septembru 2017. godine). Međutim, ni jedna od ovih razlika nije statistički značajna, te će biti važno pratiti kako će se situacija razvijati u narednom periodu.**
- **Posmatrajući sve raspoložive podatke o stavu prema uvođenju smrtne kazne u zakonodavstvo Srbije (od marta 2007. do septembra 2018. godine), može se uočiti generalni trend povećanja podrške smrtnoj kazni od strane građana.**
 - Tako je 2007. godine trećina građana Srbije iskazala podržavajući stav prema smrtnoj kazni (33%). Broj građana koji podžavaju uvođenje smrtne kazne se u periodu između 2008. godine i 2012. godine bio na nivou od oko 40%, dok je od 2013. godine na ovamo beleži još jedan porast podrške, pa tako trenutno gotovo preko polovine građana Srbije (56%) podržava smrtnu kaznu.
 - S druge strane, procenat građana koji su protiv smrtne kazne je u nešto većoj meri varirao od godine do godine, ali se i u ovde može reći da je do 2012. godine bio na nivou oko 40% (između 35% i 44%). Od tada uz povremene skokove procenat građana koji su protiv smrtne kazne se postepeno smanjivao, da bi danas protiv smrtne kazne bilo manje od četvrtine građana Srbije (23%).

KAKO ČITATI TABELE

Obrazovanje-poslednja ZAVRŠENA škola:

	Total	Pol		Tip naselja	
		Muški	Ženski	Grad	Drugo
N	1198	599	599	704	494
sig		0.00		0.00	
Bez škole	1.8	2	2	1	2
1 do 7 razreda osnovne škole	5.1	4	6	3	8
Osnovna škola (svih 8 razreda)	19.4	17	22	14	27
Jednogodišnja ili dvogodišnja stručna škola	1.3	1	2	1	1
Trogodišnja stručna škola za zanimanja	11.8	15	9	10	14
Četverogodišnja stručna škola za zanimanja	40.4	41	39	44	35
Gimnazija	4.6	4	6	6	3
Viša škola, prvi stepen fakulteta	6.3	8	5	7	5
Fakultet, akademija, visoka škola	8.8	8	10	12	4
Magistratura	0.3	0	0	1	
Doktorat	0.2	0		0	0
Total		100%			

- Naslov govori o varijabli čije su relativne frekvence date u tabeli.
- U prvoj koloni **Total** su dati procenti za svaku kategoriju tabelirane varijable.
- Svaka sledeća **kolona** predstavlja procenete date varijable u okviru neke subpopulacije.
- Red označen sa **N** označava veličinu baze, tj. kolika je veličina (pod)uzorka na kome su izračunati procenti.
- Red sa oznakom **sig**, predstavlja značajnost Hi-kvadrat statistika posmatrane varijable i varijable iz kolona. Ako je hi-kvadrat značajan, značajnost je napisana belim slovima.
- Poslednji red table **100%** govori o tome da se sve vrednosti u svakoj od kolona sabiraju do 100, tj. da su dati kolonski procenti.

Iznad proseka			Ne odstupa	Ispod proseka		
0.01	0.05	0.10		0.10	0.05	0.01

Ćelije table su ofarbane u plavo, tj. crveno, ako je vrednost u njima značajno iznad, tj. ispod proseka. Koriste se dve nijanse plave, odnosno crvene boje, za dva nivoa značajnosti: svetlija nijansa za odstupanja značajna na nivou 0.05, a tamnije nijanse plave i crvene za nivo značajnosti od 0.01.

Primer tumačenja podatka iz table (strukture obrazovanja):

- Značajnost hi-kvadrata (značajnost oba hi-kvadrat statistika je manja od 0.01) nam govori da je distribucija obrazovanja po polu tj. po tipu naselja značajno drugačija.
- Kada se pogledaju ćelije table onda se vidi da ima značajno više muškaraca sa trogodišnjom stručnom školom za zanimanja na nivou značajnosti 0.05 (u celom uzorku ispitanika sa ovim tipom obrazovanja ima 11.8%, a među muškarcima 15%). Takođe, žena sa ovom vrstom škole ima značajno manje (na nivou 0.05) 9%.
- Ispitanika sa fakultetom, akademijom, visokom školom u gradu ima značajno (nivo 0.01) više nego u celoj populaciji tj. 12%, kao što ih u negradskoj sredini ima značajno manje (isti nivo značajnosti od 0.01) tj. 4%.

Na skali od 1 do 5 ocenite opšte stanje u zemlji

	Total	Pol	
		Muški	Ženski
N	1013	500	513
sig		0.13	
ocena 1	23.1	23	23
ocena 2	35.3	37	34
Sum -	58.4	59	57
ocena 3	35.1	35	36
Sum +	4.9	5	4
ocena 4	3.9	4	4
ocena 5	1.0	1	1
Odbija da odgovori	0.5	1	0
Ne zna	1.0	0	2
Total	100%		
Mean	2.23	2.24	2.23

- Ako tabelirane varijabla predstavlja ocenu ispitanika na nekoj skali onda su dodata još 3 reda
- Red označen sa **Sum -** predstavlja sumu procenata na negativnim ocenama.
- Red označen sa **Sum +** predstavlja sumu procenata na pozitivnim ocenama.
- Ispod ocena nalaze se ostali nespecifični odgovori ispitanika.
- Red označen sa **Mean** predstavlja aritmetičku sredinu datih ocena.

Koje sve marke poznajete?

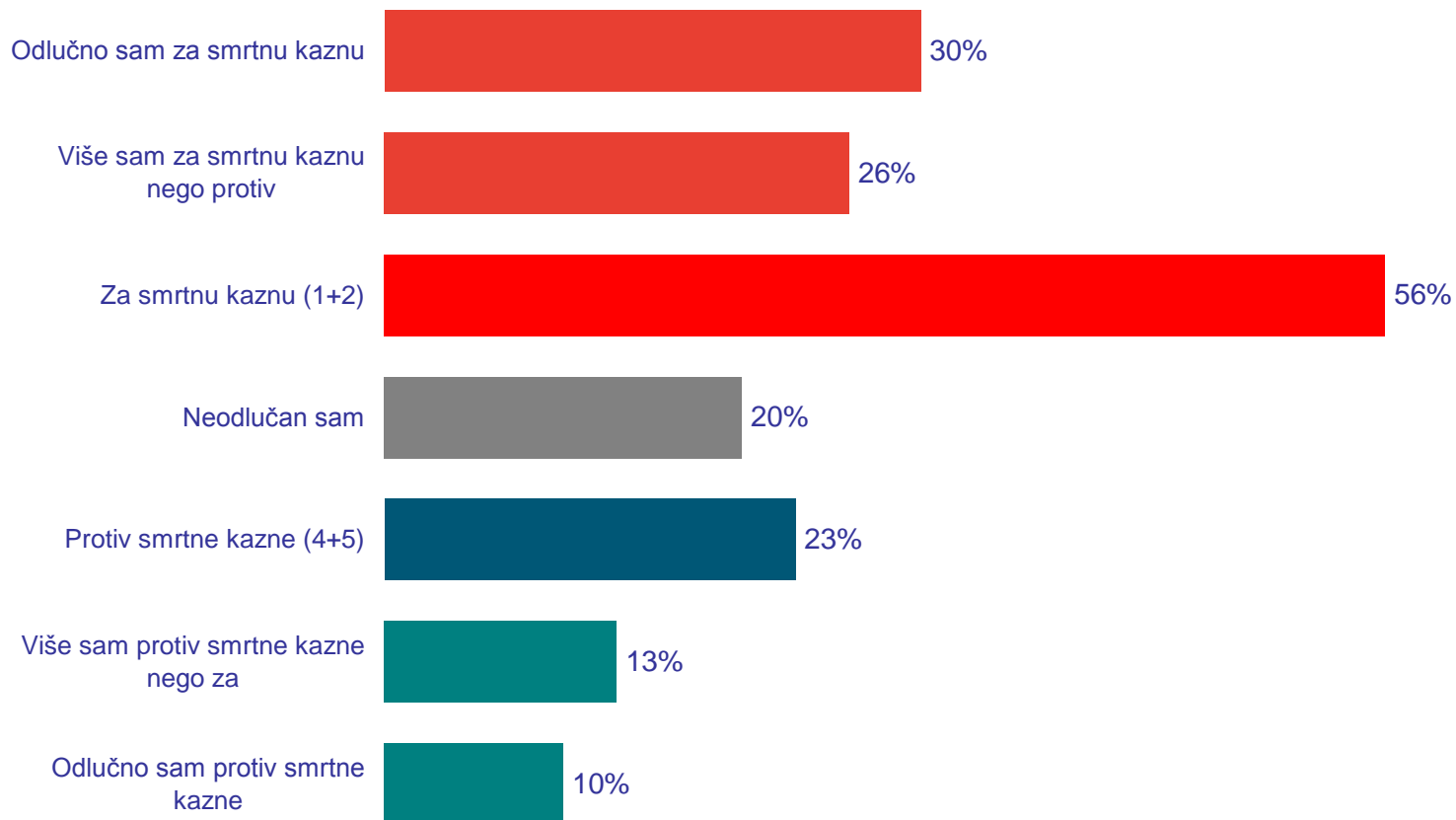
	Total	Tip naselja	
		Grad	Drugo
N	502	302	200
Brend C	97.8	98	98
Brend A	93.2	95	91
Brend D	39.1	41	36
Brend B	22.3	26	17
Brend E	22.1	19	27
Drugo	20.9	26	14
Ne znam ni jednu	0.2	0	

- Kada su u pitanju multipli odgovori (ispitanik je u mogućnosti da odgovori sa više validnih odgovora, modaliteta) podaci u ćelijama predstavljaju procenat (sub)populacije koja spominje, tj. odgovara potvrdno na dati modalitet.
- Primetite da nedostaje red 100% to je zato što se ovi procenti ne sabiraju do 100.

REZULTATI

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (procenti)

Baza: Ukupna ciljna populacija

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (procenti)

Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Pol		Starost				Obrazovanje			Region			Tip	
		Muški	Ženski	18 - 29	30 - 44	45 - 60	>60	Osnovna i niže	Srednja	Viša, visoka	Beograd	Centralna Srbija	Vojvodina	Urban	Rural
N	1035	495	540	185	272	294	284	306	563	166	204	512	318	607	428
Odlučno sam za smrtnu kaznu	30	34	27	23	33	32	30	33	31	23	27	29	33	31	30
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	26	26	26	19	26	23	34	26	26	25	25	25	29	25	27
Za smrtnu kaznu (1+2)	56	60	53	42	59	55	64	59	57	49	52	54	62	56	57
Neodlučan sam	20	20	21	23	21	20	19	20	22	16	16	22	21	19	23
Protiv smrtne kazne (4+5)	23	21	26	35	21	25	17	21	21	35	32	24	17	25	21
Više sam protiv smrtne kazne nego za	13	12	14	15	13	14	11	10	12	21	21	12	10	15	10
Odlučno sam protiv smrtne kazne	10	8	12	20	8	11	6	11	9	14	11	12	8	10	10

	Total	Glasali na republičkim izborima 24. aprila 2016. godine										Glasače na izborima	Glasače na izborima - pojedinačne stranke								
		SNS lista	DS lista	SPS-JS	SRS	Dveri-DSS	SDS-LDP-LSV	Dosta je bilo	Drugo	Odbija da odgovori	Nisu glasali		Sigurno bih lasao/la	SNS	SPS	SRS	DS	Dveri	Drugo	Neodlučan	Odbija da odgovori
N	1035	254	37	57	32	26	25	35	28	225	317	494	294	50	21	16	26	128	164	190	146
Odlučno sam za smrtnu kaznu	30	32	10	41	59	24	25	25	31	27	30	34	27	37	44	34	39	33	25	29	33
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	26	28	11	38	18	37	43	21	21	27	23	26	30	39	27	14	34	22	25	22	23
Za smrtnu kaznu (1+2)	56	60	21	79	77	61	68	46	53	54	53	60	57	76	71	48	73	55	50	52	57
Neodlučan sam	20	20	36	10	7	17	7	13	11	22	24	16	21	10	11	41	17	13	19	25	25
Protiv smrtne kazne (4+5)	23	21	43	11	16	21	25	40	36	24	23	23	22	14	18	11	9	32	31	23	18
Više sam protiv smrtne kazne nego za	13	13	26	9	18	19	21	17	9	15	12	12	14	1	18			18	24	10	4
Odlučno sam protiv smrtne kazne	10	7	17	11	7	3	6	19	19	16	8	11	8	13		11	9	14	7	13	14

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (*apsolutne vrednosti*)

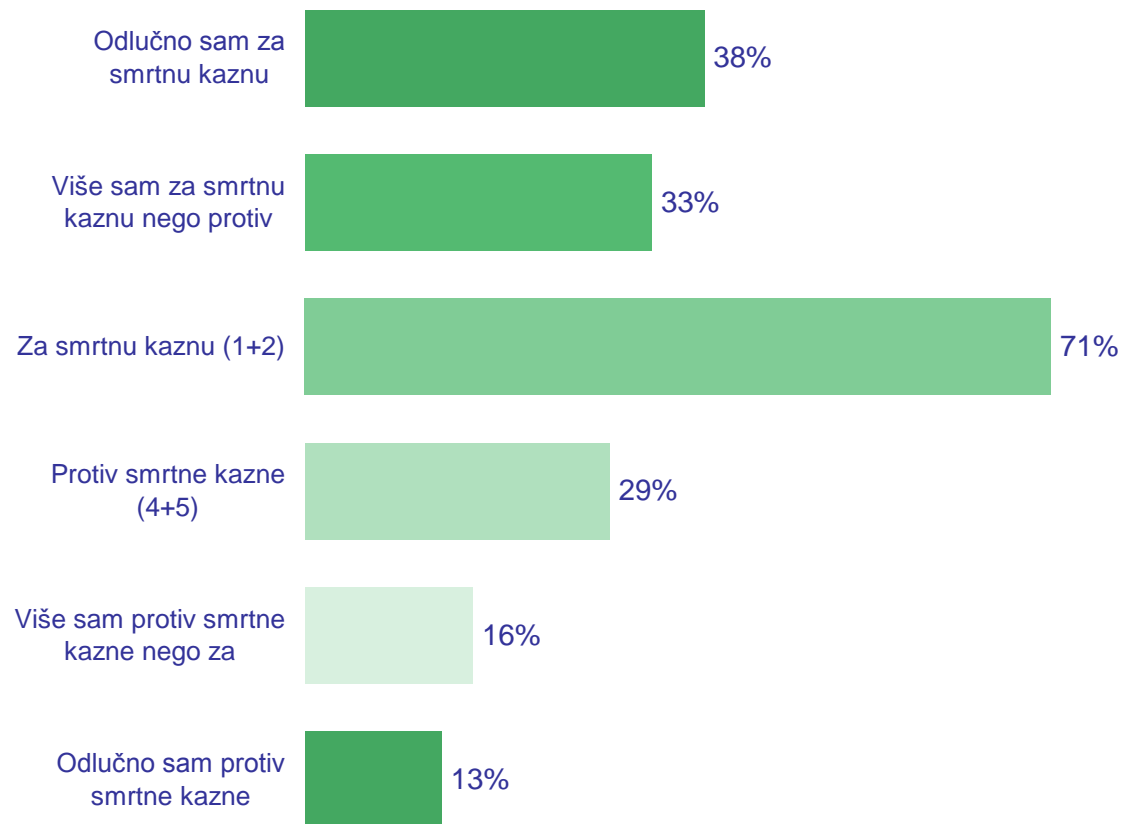
Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Pol		Starost				Obrazovanje			Region			Tip	
		Muški	Ženski	18 - 29	30 - 44	45 - 60	>60	Osnovna i niže	Srednja	Viša, visoka	Beograd	Centralna Srbija	Vojvodina	Urban	Rural
N	1035	495	540	185	272	294	284	306	563	166	204	512	318	607	428
Odlučno sam za smrtnu kaznu	312	168	144	42	89	94	86	100	174	39	56	151	105	185	126
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	270	127	143	35	70	69	96	81	147	42	50	128	92	154	116
Za smrtnu kaznu (1+2)	581	294	287	78	159	163	182	181	320	81	106	279	196	339	242
Neodlučan sam	211	99	113	43	56	59	54	61	124	27	32	112	67	115	96
Protiv smrtne kazne (4+5)	242	102	140	65	56	72	49	65	119	58	66	121	55	153	89
Više sam protiv smrtne kazne nego za	134	60	74	27	36	41	30	31	69	34	43	61	30	90	45
Odlučno sam protiv smrtne kazne	108	42	66	38	20	31	18	34	50	24	23	60	25	64	44

	Total	Glasali na republičkim izborima 24. aprila 2016. godine										Glasaće na izborima	Glasaće na izborima - pojedinačne stranke									
		SNS lista	DS lista	SPS-JS	SRS	Dveri-DSS	SDS-LDP-LSV	Dosta je bilo	Drugo	Odbija da odgovori	Nisu glasali		Sigurno bih glasao/la	SNS	SPS	SRS	DS	Dveri	Drugo	Neodlučan	Odbija da odgovori	Neće glasati
N	1035	254	37	57	32	26	25	35	28	225	317	494	294	50	21	16	26	128	164	190	146	
Odlučno sam za smrtnu kaznu	312	80	4	23	19	6	6	9	9	62	94	167	81	18	9	6	10	43	41	56	49	
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	270	71	4	22	6	10	11	7	6	60	73	131	87	19	6	2	9	28	41	43	34	
Za smrtnu kaznu (1+2)	581	151	8	45	25	16	17	16	15	122	167	298	168	38	15	8	19	71	82	98	83	
Neodlučan sam	211	50	14	6	2	4	2	5	3	48	78	80	62	5	2	7	4	16	31	48	36	
Protiv smrtne kazne (4+5)	242	52	16	6	5	6	6	14	10	54	73	116	64	7	4	2	2	41	51	44	27	
Više sam protiv smrtne kazne nego za	134	34	10	6	3	5	5	7	5	20	46	60	42	1	4			23	39	19	6	
Odlučno sam protiv smrtne kazne	108	18	6	6	2	1	2	7	5	35	26	56	22	6		2	2	18	12	25	21	

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (opredeljeni)

Baza: opredeljeni (80% od ciljne populacije)

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (opredeljeni)

Baza: opredeljeni (80% od ciljane populacije)

	Total	Pol		Starost				Obrazovanje			Region			Tip	
		Muški	Ženski	18 - 29	30 - 44	45 - 60	>60	Osnovna i niže	Srednja	Viša, visoka	Beograd	Centralna Srbija	Vojvodina	Urban	Rural
N	824	396	427	143	216	235	230	245	439	139	172	400	251	492	331
Odlučno sam za smrtnu kaznu	38	42	34	30	41	40	37	41	40	28	33	38	42	38	38
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	33	32	33	25	33	29	41	33	33	30	29	32	37	31	35
Za smrtnu kaznu (1+2)	71	74	67	55	74	69	79	74	73	58	62	70	78	69	73
Protiv smrtne kazne (4+5)	29	26	33	45	26	31	21	26	27	42	38	30	22	31	27
Više sam protiv smrtne kazne nego za	16	15	17	19	17	18	13	12	16	25	25	15	12	18	13
Odlučno sam protiv smrtne kazne	13	11	15	27	9	13	8	14	11	17	14	15	10	13	13

	Total	Glasače na izborima - pojedinačne stranke										Glasače na izborima	Glasali na republičkim izborima 24. aprila 2016. godine									
		SNS lista	DS lista	SPS-JS	SRS	Dveri-DSS	SDS-LDP-LSV	Dosta je bilo	Drugo	Odbija da odgovori	Nisu glasali		Sigurno bih glasao/la	SNS	SPS	SRS	DS	Dveri	Drugo	Neodlučan	Odbija da odgovori	Neće glasati
N	824	204	24	51	30	21	24	30	25	176	240	414	232	45	19	10	22	112	133	142	110	
Odlučno sam za smrtnu kaznu	38	39	15	45	64	30	27	29	36	35	39	40	35	41	50	58	48	38	31	39	44	
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	33	35	17	43	19	45	46	25	24	34	30	32	38	44	30	23	41	25	31	30	31	
Za smrtnu kaznu (1+2)	71	74	33	88	83	74	73	53	60	69	70	72	72	84	80	81	89	63	62	69	75	
Protiv smrtne kazne (4+5)	29	26	67	12	17	26	27	47	40	31	30	28	28	16	20	19	11	37	38	31	25	
Više sam protiv smrtne kazne nego za	16	17	41	9	22	20	24	19	11	19	15	15	18	1	20			21	29	13	6	
Odlučno sam protiv smrtne kazne	13	9	26	12	7	4	7	22	22	20	11	13	10	14		19	11	16	9	17	19	

Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtne kazne?
 - POREĐENJE između talasa (u odnosu na prethodni talas)

Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Talas												
		Mart 2007	April 2008	Oktober 2008	Decembar 2009	Decembar 2010	Decembar 2011	Septembar 2012	Mart 2013	Septembar 2014	Septembar 2015	Septembar 2016	Septembar 2017	Septembar 2018
N	12470	1073	1070	1045	1039	1030	1041	1032	1006	1000	1033	1051	1050	1035
Odlučno sam za smrtnu kaznu	22.8	17.6	20.3	22.5	20.4	19.1	18.8	21.1	20.3	27.9	24.1	31.0	30.1	30
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	21.3	15.3	18.1	16.9	18	21.3	19.3	17.9	24.9	26	27.3	26.6	23.9	26
Za smrtnu kaznu (1+2)	44.1	32.9	38.4	39.5	38.3	40.4	38.1	39	45.1	54	51.4	57.5	54.0	56
Neodlučan sam	20.0	20.6	20.5	15.6	18.4	21.7	18.8	23	21.2	22.9	16.9	18.3	21.6	20
Protiv smrtne kazne (4+5)	34.7	41.8	35.4	43.6	41.9	35.3	43	38	33.7	23.1	31.7	24.2	24.4	23
Više sam protiv smrtne kazne nego za	14.7	15.3	12.8	14.4	15.4	17.8	17.1	17.6	16.3	12.1	11.9	12.8	12.6	13
Odlučno sam protiv smrtne kazne	20.0	26.5	22.6	29.2	26.4	17.5	25.9	20.3	17.4	11	19.8	11.4	11.8	10
Ne zna-odbija	1.3	4.7	5.6	1.4	1.4	2.5	0.1	0	0	0	0	0	0	0

Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtne kazne - POREĐENJE između talasa

Baza: Ukupna ciljna populacija

